

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

Biblioteka

pod r.

A:295/46

DEMIA NAUK

C HISTORYCZNYCH
ORII

ACTA

POLONIAE

HISTORICA

LXXVI

JEWISH STUDIES

WYDAWNICTWO NAUKOWE

Semper

1997

Nr indeksu 35 130X

PL ISSN 0001-6829

<http://rcin.org.pl>

CONTRIBUTORS

JAN DOKTÓR — *doctor*; Jewish Historical Institute in Poland (3/5, Tłomackie Street, 00–090 Warszawa); specialisation: Jewish Messianic movements in Central Europe.

JAKUB GOLDBERG — *professor* (private address: Uruguay Street 32, apt. 25, Jerusalem, Israel); specialisation: history of Polish Jews.

MAURZYCY HORN — *professor* (private address: 15, Korczyńska Street, apt. 4, 02–934 Warszawa); specialisation: history of Polish Jews in Early Modern Times.

KRYSTYNA KERSTEN — *professor*; Institute of History, Polish Academy of Sciences (Rynek Starego Miasta 29/31, 00–272 Warszawa); specialisation: recent history.

JACEK LEOCIĄK — *doctor*; Institute of Literary Research, Polish Academy of Sciences (Nowy Świat 72, 00–330 Warszawa); specialisation: theory of literature.

JAN M. MAŁECKI — *professor*; Economic History Department, Academy of Economics (27, Rakowicka Street, 31–510 Kraków); specialisation: social history of Early Modern Times.

ADAM PENKALLA — *doctor*; Institute of History, Higher Pedagogical School in Kielce (5, Żeromski Street, 25–369 Kielce); specialisation: social and economic history of Polish Jews in the 19th century.

TERESA PREKEROWA — *doctor* (private address: 23, Aleje Jerozolimskie, apt. 4, 00–508 Warszawa); specialisation: history of Polish Jews during World War II.

BOŻENA SZAYNOK — *doctor*; Institute of History, University of Wrocław (49, Szewska Street, 50–139 Wrocław); specialisation: history of Polish Jews after World War II.

JERZY TOMASZEWSKI — *professor*; Institute of History at Warsaw University (Krakowskie Przedmieście 26/28, 00–325 Warszawa); specialisation: economic and social history of the 20th century.

KRYSTYNA ZIENKOWSKA — *associate professor* (private address: 11, Szczużyńska Street, apt. 12, 03–943 Warszawa); specialisation: history of the 18th century.

POLSKA AKADEMIA NAUK
KOMITET NAUK HISTORYCZNYCH
INSTYTUT HISTORII

ACTA
POLONIAE
HISTORICA

76

JEWISH STUDIES

WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*
1997

<http://rcin.org.pl>

BOARD OF EDITORS

Jan Baszkiewicz (President), Maria Bogucka (Editor-in-chief),
Monika Hamanowa, Hanna Marczevska-Zagdańska (Member of Editorial
Group), Antoni Mączak, Karol Modzelewski, Stanisław Russocki,
Marek Sędek, Tomasz Szarota (Assistant Editor), Roman Wapiński,
Tomasz Wiślicz-Iwańczyk (Member of Editorial Group),
Andrzej Wyczański, Jerzy Wyrozumski, Janusz Żarnowski

Editorial Assistant — Hanna Kordowicz

INSTYTUT HISTORII PAN

Rynek Starego Miasta 29/31
00-272 Warszawa

fax: (+48) (22) 831 36 42

e-mail: ihpanall@warman.com.pl

**This issue is sponsored by
Konrad-Adenauer-Stiftung in Warschau**

© Copyright by Instytut Historii PAN, Warszawa, 1997

WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*

ul. Bednarska 20A, 00-321 Warszawa, Poland

tel./fax: (+48) (22) 635 49 73

bank: PKO BP VII O/Warszawa nr 10201071-109628-270-1

e-mail: semper@rubikon.net.pl

www page: <http://WWW.rubikon.net.pl/semper/>

<http://rcin.org.pl>

Contents

STUDIES

Maurycy Horn, Jewish Jurisdiction's Dependence on Royal Power in Poland and Lithuania up to 1548	5
Jakub Goldberg, 18th Century Memoirs of Polish Jews. Memoirs of Mojżesz Wasercug from Great Poland	19
Krystyna Ziencowska, Citizens or Inhabitants? The Attempt to Reform The Status of the Polish Jews During the Four Years' Sejm	31
Jan Doktor, Jakub Frank, a Jewish Heresiarch and His Messianic Doctrine	53
Adam Penkalla, Rabbis in the Radom Province in the 19th Century (1815–1914). A Tentative Analysis	75
Jan M. Małecki, Cracow Jews in the 19th Century: Leaving the Ghetto	85
Jerzy Tomaszewski, The Expulsion of Jewish Polish Citizens from Germany on October 28–29, 1938	97
Jacek Leociak, The Religious Discourse in the Extant Warsaw Ghetto Texts	123
Teresa Prekerowa, Who Helped Jews During The Holocaust in Poland?	153
Bożena Szaynok, The Beginnings of Jewish Settlement in Lower Silesia after World War II (May 1945 — January 1946)	171
Krystyna Kersten, The Pogrom of Jews in Kielce on July 4, 1946	197

REVIEWS

Bożena Wyrozumska ed., Jews in Medieval Cracow. Selected Records from Cracow Municipal Registers (Tomasz Wiślicz); Waldemar Kowalski and Jadwiga Muszyńska eds, Jews Among Christians during the Times of the Noblemen's Commonwealth (Maria Bogucka); Jan M. Małecki, Elżbieta Szlufik eds, Jewish Trade in Cracow at the End of the 16th and in the 17th Century. Selected Records from Cracow Customs Registers 1593–1683 (Maria Bogucka); Hanna Węgrzynek, "The Black Legend" of the Jews. The Trials for Alleged Ritual Murder in Old Poland (Jacek Wijaczka); Zenon Guldon, Jacek Wijaczka, Trials for Ritual Murder in 16th–18th Century Poland (Stefan Gąsiorowski); Gabriela Zalewska, Jewish Population in Warsaw in the Inter-War Period (Anna Landau-Czajka); Frowald G. Hüttenmeister, Abkürzungsverzeichnis hebräischer Grabinschriften (Krzysztof Pilarczyk)	213
---	-----

ABSTRACTS	229
---------------------	-----

NEWS

The Fiftieth Anniversary of the Jewish Historical Institute (Hanna Węgrzynek)	267
---	-----

TO BE PUBLISHED IN THE 77 VOLUME:

Maria Bogucka, Women and Reformation

Almut Bues, Die Beziehungen der Habsburger zu Polen und ihre
Bemühungen um den polnischen Thron in den Jahren 1572 bis 1574

Antoinette Fauve-Chamoux, Famille et ménage en France au XVIIe siècle

Andrzej Karpinski, Criminality in Lwów in Early Modern Times

Tomasz Wiślicz, Insulting Gesture in the Polish Countryside
in the 17th–18th Centuries

WARUNKI PRENUMERATY NA ROK 1998

Pisemne zamówienia na krajową prenumeratę pocztową przyjmowane są przez Wydawnictwo Naukowe Semper, 00-321 Warszawa, ul. Bednarska 20A w następujących terminach: do 20 maja 1997 na pierwsze półrocze lub na cały rok oraz do 20 listopada 1997 na drugie półrocze. Cena zeszytu w prenumeracie wynosi **12 zł** w przypadku odbioru kwartalnika w Wydawnictwie. Wysyłka w kraju kosztuje 3 zł za numer.

Prenumeraty przyjmowane są również w księgarniach: naukowych i akademickich na terenie całego kraju, a także u innych dystrybutorów, ale w takich przypadkach cena zeszytu może różnić się od podanej wyżej.

Prenumerata ze zleceniem dostawy za granicę przyjmowana jest przez Wydawnictwo Naukowe Semper, 00-321 Warszawa, ul. Bednarska 20A, bezpośrednio w siedzibie Wydawnictwa lub w formie przedpłat na okresy półroczne na konto PKO BP VII Oddział w Warszawie, N. 10201071-109628-270-1 w następujących terminach: do 20 maja 1997 na pierwsze półrocze lub na cały rok oraz do 20 listopada 1997 na drugie półrocze. Cena w prenumeracie zagranicznej w 1998 roku za jeden zeszyt wynosi:

	poczta zwykła	poczta lotnicza
Europa	25 zł	30 zł
Pozostałe kraje		40 zł

ORDERS FOR SUBSCRIPTION:

- till 20 May 1997 for I issue 1998,
- till 20 November 1997 for II issue 1998.

Recent and old issues are available at the bookshop of

WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*

ul. Bednarska 20A, 00-321 Warszawa, Poland

tel./fax: (+48) (22) 635 49 73

bank: PKO BP VII O/Warszawa nr 10201071-109628-270-1

e-mail: semper@rubikon.net.pl

WWW page: <http://WWW.rubikon.net.pl/semper/>

Subscription orders available through the local press distributors (price per copy US \$ 29, postage included) or Foreign Trade Enterprise „ARS POLONA”, 00-068 Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7, Poland.